

Детска градина „БОЖУР“

Гр. Горна Оряховица, ул. „Иларион Макариополски“ №17

Тел:0884477315, e- mail:bogurgo62@mail.bg

СТРАТЕГИЯ

за развитие на Детска

градина

„БОЖУР“

за периода септември

2023-

септември 2028

Изработена на основание чл. 263 ал. 1 т. 1 от ЗПУО

Приета на заседание на ПС решение №1

Протокол № 5/12.09.2023г.

I. Анализ на вътрешните фактори .

Периодът на предучилищното детство е изключително важен за пълноценното развитие както на интелекта, така и на социалната и емоционалната интелигентност на личността. Ето защо доброто образование и грижи в ранна детска възраст са основополагащи за бъдещата социализацията и цялостното личностното развитие на детето , за поставяне основите за учене през целия живот и по-късно - за пригодността за заетост. Отчитайки тези фактори държавата изгражда политики за предоставяне на равен достъп до предучилищно образование, за мотивация на родителите за активно сътрудничество между семейството и детската градина, за прилагане на иновации в предучилищното образование.

От м. септември 2020г. стартира Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ ,чрез който се проведе допълнително обучение по български език на деца от уязвими групи, наема се допълнителен персонал от педагози, психолози, пом. възпитатели , които да се включат в допълнителната подкрепа на деца, които се нуждаят от такава. Обучени бяха учители за работа с деца от уязвими групи , обучени бяха учители за провеждане на скрининг тест на деца от 3г до 3г 6 месеца за обучителни затруднения.

От месец юли 2023г. всички дейности от Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ продължиха да се изпълняват по Проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ Проект BG05M2OP0001-5.001-0001. Заедно с тези проекти през последните 4 години детските градини имат право да участва в редица Национални програми на МОН като НП „Хубаво е в детската градина“, НП „ИКТ в предучилищното и училищно образование“ и др.

Анализ на вътрешните /силни и слаби страни/ и външните /възможности и заплахи / за средата фактори.

Силни страни	Слаби страни
<ul style="list-style-type: none"> - Целенасочена и последователна политика за подобряване на обхвата в предучилищното образование и повишаване на неговото качество; - Създадени условия за социално включване и за подобряване на познавателните и социално-емоционалните умения на децата преди постъпване в училище (регламентирано задължителното предучилищно образование от 4-годишна възраст; - Целенасочени политики за повишаване на авторитета, социалния статус и квалификацията на учителите; - Резултати от обучението, свързано с придобиването на ключовите компетентности;	<ul style="list-style-type: none"> - Нисък дял на участие на България в образование и грижи в ранна детска възраст (ОГРДВ) в сравнение със средния за ЕС; - Наличие на „разделена“ система на ОГРДВ - за децата на възраст от 0 до 3 години и за децата на възраст от 3 години до постъпването им в първи клас; - Ниско ниво на познавателни и социално- емоционални умения, необходими за обучение у деца, за които българският език не е майчин; -Липсва регламент за иновативни детски градини; - Незадоволително равнище на дигиталните умения на участниците в образователния процес;

<ul style="list-style-type: none"> - Приоритизирани политики за дигитализация в образованието, включително във връзка с прехода към цифрова и зелена икономика; - Създадени условия за развитие на креативност, творчество и иновации; - Създадени условия за изграждане на мрежи от образователни и други институции; - Създадени условия за приобщаващо образование; - Делегирани правомощия на детските градини за разгръщане на политики и за избор на методи и средства, подкрепящи развитието на институцията и отговорното и демократично вземане на решения във взаимодействие с родителите; - Обновена материална база в занималните на детската градина в резултат на работата по Проекти и Национални програми 	<ul style="list-style-type: none"> - Трудности за персонализация на обучението в зависимост от потребностите и интересите на отделното дете и за работа в мултикултурна среда; - Липса на утвърдена култура за креативност и новации в управлението на институциите от системата на предучилищното за сътрудничество и споделяне на ресурси между тях; - Липса на утвърдена култура за изграждане и развиване на ефективни училищни общности и на системно взаимодействие с родителите за подобряване на резултатите от обучението, възпитанието и социализацията.
<p>Възможности</p>	<p>заплахи</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Устойчивост и надграждане на политиките за дигитализация в образованието, включително във връзка с прехода към цифрова и зелена икономика; - Съгласуваност на действията на заинтересованите институции за предоставяне на възможности за учене през целия живот и за утвърждаване на нагласи за устойчиво развитие; - Преодоляване на разпокъсаността на грижите и образованието в ранна детска възраст между различните институции и постигане на единна и цялостна система за ОГРДВ; - Осигуряване на модерна, сигурна, достъпна и екологична среда и превръщане на детската градина в център в общността; - Подкрепа и развитие на култура за иновации, креативност и споделяне на 	<ul style="list-style-type: none"> - Недостатъчни дигитални умения у учителите; - Липса на последователност в утвърждаването на образованието като хоризонтална политика; - Продължаващо задълбочаване на неблагоприятните демографски тенденции и засилване на негативните им ефекти върху образователната система; - Предаване на неграмотността и на неравностойното социално-икономическо положение между поколенията и отрицателните им въздействия върху ефективността на включването в образование; - Отказ от промяна на фокуса на обучението поради нежелание и трудности да се прилага компетентностния подход;

<p>добри практики чрез обединяването на детските градини и училищата в мрежи и на учителите в общности;</p> <p>- Въвеждане и утвърждаване на интегриран подход при формирането и прилагането на политиките и при оценката на тяхното въздействие;</p> <p>- Устойчивост на политиките за включване и трайно приобщаване в предучилищното и училищното образование;</p> <p>- Устойчивост на политиките за образователна десегрегация и превенция на вторичната сегрегация;</p> <p>- Фокусиране на обучението към формиране и развитие на умения за живот и работа през XXI век;</p> <p>- Засилване ролята на детската градина за възпитание в ценности и превръщането и в център за ценностно-ориентирано поведение;</p> <p>- Формиране и развиване на ефективни училищни общности с акцент върху системната работа с родителите.</p>	<p>- Консервативни обществени нагласи и ограничена подкрепа за изпреварващи промени в сферата на образованието в съответствие с развитието на технологиите и обществото</p> <p>- Недостатъчно развита система на организационна култура между различните институционални нива за методическа подкрепа, фокусирана върху индивидуалния напредък на конкретното дете;</p> <p>- Недостатъчно развита система от единни индикатори за отчитане институционалния напредък (на детската градина) по определена тема в контекста на резултатите от обучението</p>
---	---

II. Външни фактори - възможности /заплахи.

Силни страни / благоприятни възможности	Слаби страни /заплахи
Нормализиране на политическата обстановка в страната и запазване на устойчивост на сформираното правителство.	Нестабилността на политическия живот в държавата, неспособността да се излъчи редовно правителство , четата смяна на правителства води до сътресения и непредвидимост в образованието
Запазване на политиката на правителството за извеждане на образованието като един от най- важните приоритети. Запазване на финансовата стабилност на образователните институции	Късното приемане държавния бюджет за 2023г., чак през юли 2023г. ,забави съставянето на бюджета за 2023г. за ДГ „БОЖУР“ и постави много въпросителни относно възможността за осигуряване на финансирането на всички осъществяващи се дейности.
Включване на детската градина в разработване и реализация по проекти на МОН или други организации.	Рязкото увеличаване на цените на ел. енергията , горивата, услугите, храните през 2022г. и 2023г. беше шоково и

	изостри до краен предел притесненията за вметване в определеният ни бюджет
	Спрени за 2022г. бяха всякакви разходи за текущи ремонти , закупуване на нова техника, обновяване на материалната база.
	За 2023г. ситуацията още повече се влоши поради приемане на бюджета за 2023г. едва в края на юли 2023г. Финансирането на детската градина става на база миналогодишния бюджет/ за 2022г /, а цените на стоките и услугите продължават да растат
	Увеличена беше минималната работна заплата от януари 2023г. , което според Вътрешните правила за работната заплата в ДГ „БОЖУР“ , ни задължава да увеличаваме на работните заплати на непедагогическия персонал.
	Демографската криза в страната води до намаляване на броя на децата както в ДГ „БОЖУР“, така и в останалите детски градини в града. А според сега действащите механизми за сформирание на бюджет малкия брой деца е причина за по- малък бюджет за годината.
	В международен план продължаващата повече от година и половина война в Украйна се отразява крайно негативно на икономиката на Р. България и на останалите страни членки на Европейския съюз.

III. Анализ на актуалното състояние на ДГ „БОЖУР“

Силни страни /благоприятни възможности	Слаби страни
Анализ на средата- SOWT- анализ	
Детска градина „БОЖУР“ е публична общинска собственост Намира се в квартал „Гарата“. Открита е през 1962г.Сградата е с уникална архитектура. Строена е по типов проект за 4 групи , като занималните са обзаведени с падащи легла и са съответно занимални – спални. Строителството е монолитно, тухлено със застроена площ- 542 кв. метра, съответно разгъната площ. Занималните са с	Сградата не е реновирана и не е санирана откакто е построена. Направеното енергийно обследване през 2018г. вече е с

<p>височина 3,6 метра , площ достатъчна за 24- 26 деца в занималня. Към всяка занималня има гардеробна и сервизни помещения за умивални и тоалетни. Отделно към всяка занималня е наличен офис за измиване на посудата за хранене , офис за дидактични и образователни материали. На първия етаж е занималнята на яслена група, занималня на група „Слънчице“, офис на мед. лице, офис на помощник- възпитателките, офис на счетоводител, офис на ЗАС. На втория етаж се намират две занимални със съответните гардеробни, тоалетни, сервизни помещения, методичен кабинет, дирекция, стая на логопед. Сградата се охранява със СОТ. Строго се спазва „Пропусквателен режим“, подробно описан в Правилни за дейността на ДГ „БОЖУР“. Сградата е с локално парно отопление, много добре организирана образователна среда, отговаряща на потребностите на децата и изискванията за безопасност, естетика и функционалност.</p>	<p>изтекъл срок Не е изготвен проект за енергийна ефективност и няма яснота дали това ще се случи в обозримо бъдеще.</p>
--	--

Деца

Силни страни /благоприятни възможности	Слаби страни
<p>Анализ на микросредата- SOWT- анализ</p> <p>Децата в ДГ „БОЖУР“ се приемат според „Наредба за приемане, отписване, записване и преместване на децата в детските градини на Община Г. Оряховица. Почти целогодишно са налични свободни места във всички групи. Детската градина разполага със 104 места. През 2022/2023 са приети 80 деца , През 2021/2022са приети 83 деца . Децата се разпределят в една яслена група , две подготвителни групи и една смесена – първа и втора група. Групите не са многочислени, което позволява по- добра индивидуализация и диференциация на образователно – възпитателния процес. Дава гаранции, че всяко едно дете ще получи специално внимание и отношение. За около 15% от децата българският език не е майчин, което като число не е голямо на фона на всички деца приети в детската градина. Провежда се Скрининг тест на децата от 3 до 3,5 години от квалифицирани учители. Осигурено е здравно обслужване на децата от една медицинска сестра на градината , която при отсъствие се замества от медицинските сестри от яслената група, така през цялото работно време на детската градина има осигурено медицинско обслужване. Особено добра е комуникацията и взаимодействието с родителите на децата, които са важни партньори в провеждането на образователно – възпитателната дейност.</p>	<p>Броят на децата е определящ при формирането на бюджета на детската градина. За да бъде той достатъчен и стабилен са необходими 24 – 26 деца в група, което означава необходимост от 94-96 деца. Данните в последните 3 години сочат по- долни граници с по 10 – 12 деца. Това внася напрежение и несигурност при формирането на групите. Формирането на групи с деца от различна възраст също се сочи от учителите като проблем при провеждане на</p>

<p>Взаимодействие с културни институции - библиотека, исторически музей, младежки дом .</p> <p>Творческите изяви на децата добиват публичност при организирането на конкурси и изложби от Община Горна Оряховица както и други институции.</p> <p>Вътрешен потенциал/ възможности.</p> <p>Пълнен обхват на 4- годишните деца от ромски произход, които живеят в кв. "Гарата". Установяване на още по- пълно доверие във взаимоотношенията с родителите. Засилване на работата с родителската общност. Предоставяне на възможности на децата да развиват своята наблюдателност, любопитство, креативност и съзидателност. Съобразяване и коригиране на образователните цели съобразно компетенциите на групата и отделното дете.</p> <p>Продължаване работата по проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“.</p> <p>Кандидатстване по Национални програми за образованието на МОН.</p>	<p>образователно – възпитателния процес. Затруднения се наблюдават и при приемане на деца за които има индикации, че са със СОП, но все още не са обследвани и не са сформирани екипи за подкрепа на личностното развитие.</p>
--	--

Кадрови ресурси

Силни страни /благоприятни възможности	Слаби страни
<p>Анализ на микросредата- SOWT- анализ</p> <p>Детската градина има утвърдени 14,5 щатни бройки, от които педагогически 7,5 и непедагогически 7.</p> <p>Педагогически :</p> <p>По длъжности- 1 директор; 5- старши учители и 1 един учител, 0,5 логопед.</p> <p>По образователна степен-6 магистри и 2- бакалаври</p> <p>По ПКС- 1- втора ПКС, 4- четвърта ПКС</p> <p>По трудов стаж- до – 5г. 2 учителя, до 15г – 1 ст. учител над 20 г.- 5</p> <p>По възраст:</p> <p>30-35 г.- 2- учител</p> <p>25-30г.- 1 логопед</p> <p>40- 45г. - 3 ст. учителя</p> <p>55-60г. - 1 ст. учител</p> <p>60-62г. -1 директор</p> <p>Непедагогически:</p> <p>0,5- Счетоводител, 1 – ЗАС, 1 – готвач, 4- помощник- възпитателки, 0,5 – огняр</p> <p>Медицински:</p> <p>3 – мед. сестри , като 2 работят в яслена група и една медицинска сестра отговаря за хигиената и здравеопазването на децата от цялата детска градина.</p>	<p>В детската градина няма назначени психолог, учител по музика, чистач на дворното пространство, което затруднява цялостната дейност.</p> <p>Поради това , че педагогическите специалисти са 8 не можем самостоятелно да организираме външни квалификации защото за сформирание на група се изисква поне 15 човека.</p> <p>Някои от провежданите външни квалификации не</p>

<p>Логопед, назначен на 0,50 щат в ДГ „БОЖУР“.</p> <p>За осъществяване на равномерност и плановост , качество, участие и активност при провеждане на образователно – възпитателната дейност са сформирани следните работни групи/комисии:</p> <p>Комисия по БДП Председател: Мария Кованджиева и членове : Петя Йоргова и Ивелина Коваджиева</p> <p>Комисия за защита децата от дискриминация Председател: Коваджиева и членове: Людмила Николова и Ваня Ангелова</p> <p>За даренията : Председател – Миглена Иванова Димитрова Членове – Мариана Павлинова Иванова и Велислава Величкова Железова</p> <p>Мария Кованджиева- координатор по чл. 7 ал. 1 , от Наредба за приобщаващото образование/ДВ бр. 86 от 27.10.2017/ който координира работата на екипите за подкрепа на личностното развитие на децата и дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепа на личностното развитие на децата</p> <p>За хигиената: председател- Ани Цачева Членове: Ваня Ангелова и Галя Данаилова За вътрешната украса на общите помещения</p> <p>Първи етаж : фоайе и витражи : Петя Банева- ст. учител , Светлина Рускова-старши учител Втори етаж: фоайе и стълбище: Миглена Димитрова- ст. учител, Ивелина Коваджиева - учител</p> <p>За общите празници и развлечения: Людмила Николова - ст. учител За вътрешните квалификации- Петя Банева- ст. учител</p> <p>Постоянно действащ екип за прилагане на Политика за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование- Светлина Рускова, Ивелина Коваджиева, Миглена Димитрова Директорът като орган за управление на институцията създава позитивен организационен климат за сътрудничество, ефективна комуникация и работа в екип за постигане целите на детската градина. Насърчава</p>	<p>удовлетворяват очакванията на учителите и те губят интерес да участват по принцип в квалификации.</p>
--	--

<p>новаторството и стимулира екипа за иновации така че осъществявания образователно –възпитателен процес да е в съзвучие със съвременните тенденции в образованието.</p> <p>Квалификация на кадрите</p> <p>Постоянно променящите се изисквания за съдържанието и организацията на образователния процес налагат постоянно повишаване на квалификацията, съобразно Наредба №15 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.</p> <p>Основните принципи, от които се ръководим са:</p> <ul style="list-style-type: none"> -плановост; -актуалност и практическа приложимост; - самоусъвършенстване и самообучение; -активно участие на всички пед. специалисти; - разнообразие на формите и темите. <p>Във вътрешните квалификации участват всички учители, като самото ръководство се поема от старши учителят, предложил и разработил по- детайлно темата. Останалите учители участват активно в семинара или дискусията или в друга форма, с цел да се видят повече гледни точки и да се повиши ефективността на квалификацията. Провежданата квалификационна дейност е приета на заседание на педагогическия съвет</p> <p>Вътрешен потенциал/ възможности.</p> <p>Прилагане на високите професионални умения, доказани чрез присъждане на четвърта и пета ПКС в образователно – възпитателния процес. Усъвършенстване на компютърните умения и ефективно използване на електронните ресурси на различните издателства на учебни помагала за предучилищна възраст в провежданите ежедневни педагогически ситуации или допълнителни форми за обучение и възпитание на децата. Активно проследяване и регистриране на обучения в електронната платформа : www.teachers.mon.bg както и други новосъздадени платформи – формални и неформални.</p>	
---	--

Образователно – възпитателен процес

Силни страни /благоприятни възможности	Слаби страни
Анализ на средата- SOWT- анализ	
Цялостната дейност на детската градина е насочена към реализация на качествен образователно –възпитателен процес в съзвучие с ЗПУО, както и свързаните с него Държавни образователни стандарти. Изпълняваме поставените цели на държавно и вътрешно	Слаб интерес от учителите към работа по Проекти на МОН или други организации и институции.

институционално ниво, съобразно спецификата на нашата детска градина, като се ръководим най-вече от желанието да създадем подходящите най-добри условия за развитие на интелектуалния, духовния, творчески и физическия потенциал на децата.

Участието в Национални програми и проекти е един добър показател за повишаване на качеството на образователния процес в детската градина и привличане на допълнителни средства към бюджета на детската градина, които могат да се насочват към подобряване на образователната среда.

През 2017/18 година ДГ „БОЖУР“ участва в проект „ИКТ“ с който се реализираха редица дейности за въвеждането на компютърните технологии в образователно – възпитателния процес и се закупиха два лаптопа, които и в момента се ползват в ПГ „Пчеличка“ и ПГ „Умните делфинчета“.

През 2022г. по НП „ИКТ“ получихме един лаптоп, който също е много полезен в работата ни.

През 2019/20 година ДГ „БОЖУР“ участва с проект по НП „Успяваме заедно“ за която получи допълнително финансиране от 2000 лв. Включихме се и в Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование „ - Дейност 1 „Допълнително обучение по български език на деца от уязвими групи“, в които се отпускат по 72 лв. за изпълнени 10 педагогически ситуации с дете. Опити, който натрупахме по тези Проекти ще ни стимулира да участваме и в други Проекти през следващите години.

Ежегодно се подготвят проекти по ПМС №129 за подпомагане на физическото възпитание и спорт по които се отпускат по 3 лева на дете.

Участваме в схемите „Училищен плод“ и „Училищно мляко“ по които децата получават мляко и плодове със средства от Европейски съюз и това облекчава нашия бюджет и ни позволява да пренасочваме средства в други параграфи.

Позитивните тенденции във образователно – възпитателния процес са:

1. Създаване на позитивна атмосфера за игра и учене в занималните като се отчитат индивидуалните потребности и интереси на децата.
2. Прилагане на допълнителна форма „Утринна среща“ за изграждане на общност между децата, затвърдяване и упражняване на владеене на български език.
3. Овладяване на образователния материал по отделните образователни направления и добра подготовка на децата за училище.

Непълно използване на наличните съвременни дигитални технологии-интерактивна дъска, електронни ресурси на издателствата и др. Притеснение и колебливост на учителите при използването на игрите и развлеченията на открито в дворното пространство на детската градина. Слабо участие на детските групи в конкурси за детски рисунки на общинско и национално ниво.

<p>4. Добро взаимодействие и сътрудничество с родителите като участници във образователно – възпитателния процес.</p> <p>Вътрешен потенциал/ възможности. Увеличаване на интереса към информираност на учителите за актуални Национални програми и възможностите да се участва с проекти по тези национални програми. Предлагане на интересни и привлекателни дейности с развиващ ефект върху децата извън педагогическите ситуации. Проучване желанията на родителите за съвместни инициативи извън детската градина.</p>	
---	--

Учебно- техническа и материална база

Силни страни /благоприятни възможности	Слаби страни
Анализ на средата- SOWT- анализ	
<p>Материалната база, която е вътре в самите занимални е запазена и в добро състояние. Занималните са широки просторни слънчеви и отговарят по площ на хигиенните изисквания. Обзавеждането , мебели , постелъчен материал, играчки са изцяло подменени през 2019г. в група „Слънчице“ и през 2020 в група „Умните делфинчета“ . В останалите групи, стари са само леглата и част от шкафове. Масичките във всички групи са сменени през 2019г., закупени са дидактични шкафове, детски кухни за игра в център „Семейство“, играчките са изцяло подменени с нови съвременни. Във всички групи има телевизори, компютри/лаптопи/, интернет връзка . Интерактивна дъска е поставена в ПГ „Пчеличка “ през 2018г.. Във връзка с работата по проект „Успяваме заедно“ се закупиха нови маски и шапки на животни и се увеличи броя на наличните такива костюми за театрализирани игри. Библиотеката също периодично се обогатява с нови книги – художествена и методическа литература. Групите разполагат с редица дидактични табла и картини , пъзели, низанки, конструктори , цветни моливи, пластилин, магнитни фигурки и карти за игра , използвани в игровия и образователния процес.</p> <p>Учебните помагала за градинските групи се закупуват с целевите средства от държавните дейности , а за ясената група от бюджета на детската градина.</p> <p>Дворното пространство е достатъчно като площ за четирите групи на детската градина. Засадени са разнообразни храсти и дървета, които правят двора любимо място за игра</p>	<p>Дворното пространство и площадките не отговарят на съвременните изисквания за безопасност. Покритията им са с редица неравности и грапавини, което създава опасности от нараняване на децата при бягане.</p> <p>Две дървета в двора са изгнили и има опасност от падането им върху детските площадки.</p> <p>Оградата на двора също е морално остаряла и компрометирана на места.</p> <p>Не е осигурена охрана на двора в празничните и почивни дни както и след като работното</p>

<p>на децата. Играчките и съоръженията на двора са съвременни.</p> <p>Уреди и пособия се закупуват по Проект за подпомагане на физическото възпитание и спорта по реда на ПМС № 129/11.07.2020г. Разполагаме с достатъчен брой- топки, обръчи, рингета, две дървени пейки, 3 баскетболни коша, - 10 - медицински топки,7 - малки плътни токи, 4 комплекта за федербал и др.</p> <p>Музикални уредби във всяка група, дискове с музика предоставени ни от издателство „Изкуство“ „Бит и техника“ и др. Детската градина е осигурена със задължителна документация.</p> <p>Вътрешен потенциал /възможности.</p> <p>Включване на детската градина в Проект за енергийна ефективност.</p> <p>Кандидатстване на детската градина в НП на МОН .</p> <p>Търсене на алтернативни източници за финансиране – дарения, спонсорства и др.</p>	<p>време на детската градина приключи т.е от 18:00ч. до 06:00 ч. сутринта.</p>
---	--

Финансиране

Силни страни /благоприятни възможности	Слаби страни
<p>Анализ на микросредата- SOWT- анализ</p> <p>Детска градина „БОЖУР“ е на делегиран бюджет. Детската градина получава финансиране от държавните дейности. Делегирания бюджет се формира на базата на утвърдена от първостепенния разпоредител ,формула, която се изготвя до 28 февруари на текущата година. В детската градина са приети и утвърдени от директора: Правила за работната заплата, Система за финансово управление и контрол , Система за управление на риска , Риск- регистър на ДГ „БОЖУР“.</p> <p>Вътрешен потенциал/възможности</p> <p>Приемане на по- голям брой деца в предучилищните групи</p> <p>В ЗПУО се установява задължително постъпването на децата на 4- годишна възраст в детска градина от учебната 2023/2024г. и се надяваме това бъде стимул за родителите да записват децата си в детската градина. Имайки предвид , че такси за посещение в детска градина от април 2022г. не се заплащат, то облекчаването на родителите следва да доведе до записване на повече деца и тяхното редовно посещение.</p>	<p>Поради недостатъчен брой деца като цяло в детската градина бюджетът от държавната дейност през последните 3 години - 2020,2021,2022 не достига за извършване на всички плащания.</p>

Медицинско обслужване и хранене

Силни страни /благоприятни възможности	Слаби страни
--	--------------

Анализ на микросредата- SOWT- анализ	
<p>Медицинското обслужване се осъществява от медицинска сестра, която :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Следи за здравословното състояние на децата и прави сутрешен филтър; - Запознава ги и проследяват спазването на здравно хигиенните норми; - Извършва дейности по превенция на здравето на деца та; - Осъществява санитарно – епидемиологичен контрол в помещенията; - Следи за спазването на HACCP за безопасност на храните, предлагани в детската градина. <p>Храна на децата се приготвя в кухнята на детската градина по меню, изготвено от комисия в състав: мед. сестра, готвач, ЗАС и утвърдено от директора. Менюто се изготвя в синхрон с Наредба № 6 /10.08.2011 за здравословното хранене на децата в детските градини по Рецептурник. Детската градина участва в схемите към ДФ „Земеделие“ „Училищен плод“ и „Училищно мляко“ по които се доставят 50 доставки плодове и 50 доставки млечни продукти- мляко – кисело прясно , сирене и кашкавал.</p> <p>Вътрешен потенциал/възможности</p> <p>Промотиране на здравословен начин на живот от медицински и педагогически персонал. Редовно извеждане на децата на открито и закаляване с природните фактори – слънце , въздух, вода. Увеличаване на времето за засилена двигателна активност на децата.</p>	<p>Често боледуване на децата през есенно-зимния сезон.</p> <p>Ограничаване на двигателната активност в занималните поради опасения от контузии на децата.</p>

IV. ВИЗИЯ за развитието на детската градина.

Отчитайки качествено променената социална среда и роля на образованието, обучението и ученето в съвременните общества, както и постиженията и проблемите пред българското образование, определяме следната визия за образованието, обучението и ученето в ДГ „БОЖУР“ :

До 2028 година децата преминали през предучилищно обучение в детската градина да са социализирани да владеят основните начини за учене, да изпитват потребност да се учат и развиват своите умения , да растат като иновативни, социално отговорни и активни граждани, мотивирани да надграждат своите компетентности чрез учене през целия живот.

Осъществяването на визията ще доведе до следните резултати:

ДГ „БОЖУР“ до 2028 година да предлага максимално сигурна, здравословна, екологична и подкрепяща среда, където си дават среща образователни традиции, иновативни педагогически решения и дигитално развитие. ДГ „БОЖУР“ непрекъснато да се развиват като пространство за учене и развиване на интересите, за отдих и взаимодействие между деца, родители и местна общност, обединени от споделени

ценности за постигане на общозначима цел – формиране на знаещи и можещи личности, способни да правят отговорни избори и да реализират целите си в динамична и конкурентна социална среда.

Педагогическите специалисти в детската градина през 2028 година да са компетентни, подкрепящи, диалогични, отворени за иновации, с мисия и с нагласа за постоянно учене и развиване на личностните си и професионални компетентности, да мотивират и да вдъхновяват децата, да им помагат да изграждат умения и компетентности, които да прилагат в различни житейски и професионални ситуации. Те помагат на децата за тяхното когнитивно, творческото, личностно и емоционално развитие, работейки в партньорство с родителите и заинтересованите страни.

Децата през 2028 година да притежават компетентности и се стремят към личностно развитие и усъвършенстване през целия живот. Те притежават нагласа за успешна социална и професионална реализация и за принос към обществото. Те са активни граждани, които съхраняват традиционните ценности и работят за цялостно подобрене на социума и обществено благополучие.

V. Водещи принципи / ценности за развитието на детската градина;

1. Следване и прилагане на единната държавна образователна политика за осигуряване на правото на предучилищно образование на всяко дете.
2. Ориентираност към интереса и мотивацията на детето, към възрастовите и социални промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете.
4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация по време на образователния процес.
5. Запазване и развитие на българската образователна традиция.
6. Хуманизъм и толерантност.
7. Съхраняване на културното многообразие и приобщаване към българския език.
8. Иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите.
9. Прозрачност на управлението
10. Ангажираност на целия педагогически и непедагогически персонал, родителите и други заинтересовани страни по въпросите касаещи образованието на децата и устойчивото развитие на детската градина.

VI. Стратегически цели и специфични за детската градина цели.

1. **Провеждане на качествен образователен процес и набелязване на мерки за неговото повишаване.**

1.1. SWOT анализ на образователната среда

Силни страни: 1. Здрава, уникална по своята архитектура сграда, строена със специално предназначение за	Слаби страни: 1. Сградата не е реновирана и санирана.
---	---

<p>детска градина с 4 – ри просторни занимални.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Обзавеждането на занималните е подновено и е в много добър естетическо и функционално състояние. 3. Дидактичните и обучителни материали са съвременни , подредени в методичен кабинет и в служебните офиси на учителите и мед. сестри. 4. Ползват се електронни образователни ресурси на издателство БИТ ИТЕХНИКА както и други образователни материали в електронен вариант, изготвени от колеги и публикувани в интернет. 5. Безплатни за родителите учебни помагала на 3, 4, 5 и 6 годишните деца. 6. Ниска средна посещаемост във всички групи без група „Пчеличка“, което прави възможно по-ефективно обучението , възпитанието и социализацията на децата и прилагането на индивидуализацията и диференциацията в образователно – възпитателния процес лесно приложима. 7. Дворът на детската градина е оборудван със съвременни играчки и съоръжения и дава възможност за игри и занимания на открито през по- голямата част от деня. 8. Създадена и функционираща вътрешна нормативна уредба – Правилници, Правила, Програми, Стратегия. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Парната инсталация е остаряла и неефективна- част от радиаторите са запушени и не работят. 3. Трудности при ремонта на съоръженията на двора . 4. Разрушаване на играчки и уредите на двора от злонамерени лица, предимно малолетни и трудности при тяхната идентификация и прекратяване на посещенията в двора извън работното време на детската градина. 5. Сформиране на групи от деца от две възрасти поради недостатъчен брой за сформиране на самостоятелна група от една възраст.
<p>Благоприятни възможности:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Постигане на високи резултати от децата по образователни направления от ДОС. 2. Ритмичност и постоянство, творчество и иновативност при реализацията на целите и задачите, които стоят пред детската градина. 	<p>Заплахи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Непредсказуемост на възможното възникване на аварийни ситуации поради проблеми с парната инсталация , електрическата инсталация, водната инсталация. 2. Повишен разход на финансови средства за енергия- ток, газ.

<p>3. Удовлетворяване на потребностите от съвременно образование на децата и очакванията на родителите за безопасност и приятна атмосфера при престоя на децата в детската градина.</p>	<p>3. Разход на финансови средства за ремонтване на играчките и съоръженията на двора</p>
---	---

Образователната среда е съвкупност от условия, фактори и елементи, гарантиращи ефективно протичане на образователния процес и активно взаимодействие на всички заинтересовани страни за постигане на устойчивост при функционирането на системата на предучилищното и училищното образование.

Внасянето на подобрения в работата на детската градина се извършва чрез изпълнение на плана за действие към Стратегията за развитие, в който са включени предложените от образователната институция цели и мерки за повишаване на качеството на предоставяното образование.

1.1.2 Основни положения:

1. Детската градина осигурява условия за физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на децата, отчитайки значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие.
2. Управлението на качеството е процес на създаване от детската градина на условия за осигуряване на:
  - добра организация на дейностите;
  - проучване и оценка на постигнатите от децата резултати при съпоставянето им с очаквания резултат;
  - своевременна и адекватна корекция и внасяне на подобрения при необходимост.
3. Качеството на организацията на дейностите, включва:
  - качество на образователната среда, което включва умения, фактори, елементи, необходими планове за ефективен образователен процес, взаимодействие с всички заинтересовани страни;
  - качество на микроклимата в детската градина;
  - информационна осигуреност и регламентация на дейностите;
  - кадрова осигуреност (професионална ангажираност, професионална квалификация и кариерно развитие);
  - финансова осигуреност;
  - материално-техническа осигуреност;
  - работещи стратегии и политики(Стратегия за развитие на общността, Етичен кодекс на общността, Програми, планове;
  - конкурентоспособност в условията на променящата се външна среда.
4. Качеството на образователния процес включва:
  - качество на програмната система;
  - качество на организацията на обучение (групи, прием, учебно и неучебно време);
  - качество на педагогическото взаимодействие в процеса на обучение (организация на педагогическата ситуация, използване на съобразени с

възрастовата група методи, подходи, техники на работа и прилагане на индивидуален подход);

- качество на педагогическото взаимодействие за подкрепа на личностно развитие на децата (развитие на умения за учене, за самооценка, за работа в екип, обща и допълнителна подкрепа, система за поощряване на децата
- качество на взаимодействието и сътрудничеството с родители като партньори в образователния процес и заинтересованите страни (програма за работа с родителите);
- качество на воденето и съхранението на документацията

5. Детска градина „БОЖУР“, гр. Горна Оряховица работи непрекъснато по посока предоставяне на високо качество на предучилищното образование, при съобразеност със спецификата на средата и потребностите и интересите на децата, чрез:

1. Разработена Стратегия за развитие и Правилник за дейността, съобразени с изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование и държавните образователни стандарти в областта на предучилищното образование.
2. Собствена програмна система. Програмната система отговаря на изискванията на чл. 29, ал. 3 от Наредба № 5 от 2016 г. за предучилищното образование, а именно:
  - създава условия за придобиването на компетентностите по всяко от образователните направления по чл. 28, ал. 2 от Наредба № 5 от 2016 г. за предучилищното образование;
  - отчита спецификата на детската градина и на групите;
  - съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата.
3. Организиране на дейността, съобразно условията на работа.
4. Интегрирането на образователната и социалната среда за личностно развитие и подкрепа на всяко дете.
5. Изграден механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование и представителите на социалната среда.
6. Свобода на учителя да:
  - определя редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организиране деня на детето;
  - организира образователната среда в детските групи, съобразно възрастта на децата и спецификата на детската група;
  - подбира и прилага ефективни, иновативни методи и подходящи средства и материали (в т.ч. учебни помагала, познавателни книжки, учебни и дидактически материали и други източници на информация, включително създадени от самите тях);
  - избира подходящи форми за повишаване на личната си квалификация.
7. Мерки за обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система (планирани дейности по ПМС № 100 от 8.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, Програма за превенция на ранното напускане, Програма за

предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, др.).

8. Разработване и прилагане на система за поощрения с морални и материални награди.
9. Определяне на свои символи и ритуали, в съответствие с принципите на националната идентичност и култура, както и свое облекло с отличителни елементи/знаци.
10. Участие в национални и международни програми и проекти, подпомагащи дейността в областта на предучилищното образование.
11. Утвърдена вътрешна система за институционална самооценка, насочена към непрекъснато организационно развитие в контекста на динамичните обществени промени и актуалните обществени очаквания към детската градина, като институция в системата на предучилищното и училищното образование.
12. Участие в обучения на педагогическите специалисти по теми, свързани с повишаване на качеството в предучилищното образование.

1.1.6. Мерки за повишаване на качеството на предоставяното образование в Детска градина „БОЖУР“ гр. Горна Оряховица.

Планираните мерки за повишаване на качеството на предоставяното образование в Детска градина „БОЖУР“, гр. Горна Оряховица са насочени към:

- осигуряването на възпитание, социализация, обучение и отглеждането на децата до постъпването им в първи клас;
- съдържанието на програмната система, като цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел;
- тематични разпределения по възрастови групи, осигуряващи ритмично и балансирано разпределяне на съдържанието по образователни направления;
- осигуреност на учене чрез игра, съобразена с възрастовите особености и гарантираща цялостно развитие на детето;
- опазване на физическото и психическото здраве на детето в основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие;
- изградена система за проследяване на постиженията на децата и ефективната им подготовка за училище;
- създадена позитивна и привлекателна образователна среда;
- ресурсно осигуряване – човешки и материални ресурси, които да гарантират качествено провеждане на предучилищното образование;
- професионализъм и лидерство в организацията;
- сътрудничество и взаимодействие между участниците в образователния процес;
- широка обществена подкрепа за оптимално изпълнение на стратегическите цели;
- ефективно управление за непрекъснато организационно развитие на институцията.

Критерии	Показатели	Мерки за повишаване на качеството
I. Политики, цели и дейности за развитие на ДГ	1. Ефективно и устойчиво развитие на ДГ.	1.1. Стратегия за развитие на ДГ. 1.2. План за действие и финансиране на Стратегията за развитие на ДГ. 1.3. Ежегоден отчет за изпълнението на Стратегията за развитие на ДГ и Плана за действие и финансиране.
	2. Концепция за развитието на ДГ.	2.1. Програмна система като част от Стратегията за развитие на ДГ е концепция за развитието на децата в нея
II. Качество на организацията на предучилищното образование	1. Планиране на дейностите на ДГ и годишен план за дейностите	1.1. Актуализиран Правилник за дейността на ДГ. 1.2. Годишен план за дейностите и план за квалификация. 1.3. Отчет по изпълнение на Годишния план за дейностите.
	2. Обхват, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система	2.1. Програма за превенция на ранното напускане. 2.3. Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца от уязвими групи.
	3. Развитие на институционална култура в ДГ	3.1. Изградена позитивна и подкрепяща образователна среда. 3.2. Ефективна Програма за ГЗЕИО. 3.3. Изградена ефективна система за превенция, интервенция и подкрепа при прояви на тормоза и насилие (планове, програми, анкети и др.).
III. Качество на педагогическото взаимодействие в процеса на обучение	1. Ранно оценяване развитието на детето	1.1. Проведен скрининг за оценка развитието на детето. 1.2. Обучени педагогически специалисти. 1.3. Изграждане на ефективна, позитивна информационна среда за родителите.
	2. Предварителна подготовка и планиране 3. Организация и провеждане на педагогическата ситуация	2.1. Тематични разпределения за всяка възрастова група, съобразено с компетенциите на групата и материалните условия в нея. 2.2. Избор на подходящи методи и форми за проследяване на постиженията на децата. 2.3. Подготовка на дидактични материали, избор на познавателни книжки. 2.4. Рационално използване на физическата средата с оглед ефективно протичане на образователния процес. 3.1. Педагогическата ситуация се провежда в съответствие с планираната дидактическа работа.

		<p>3.2. Структурата на педагогическата ситуация е ясно формулирана, съобразена с поставените цели, ориентирана към постигане на очакваните резултати.</p> <p>3.3. Обемът на образователно съдържание е съобразен с възможностите на децата.</p> <p>3.4. Използват се подходящи за конкретната тема методи, подходи и техники.</p> <p>3.5. Използваните понятия са съобразени със съдържанието на образователното направление, с възрастта и възможностите на децата в групата. Планират се задачи за насърчаване интереса на децата към значението на думите.</p> <p>3.6. Дейностите и задачите са структурирани така, че да се използват вече усвоени знания, да се затвърждават и надграждат.</p> <p>3.6. Осигурени са условия за спазване на книжовноезиковите норми в дейностите по различните образователни направления, както и в заниманията по интереси с цел усвояване на книжовен български език. Българския език е основа за общуването.</p> <p>3.7. Ефективно използване на подходящи за възрастта дидактични материали, вкл. и на ИКТ, когато е възможно за мотивиране активното участие на децата в обучението.</p> <p>3.8. Оценка и обратна връзка за установяване на степента на осмисляне и усвояване на съдържанието и достигането на поставените цели. Децата оценяват своите постижения и резултати.</p> <p>3.9. Постиженията на детето се проследяват в началото и в края на учебното време по образователни направления и се използват за определяне на мерки за напредъка на децата.</p> <p>3.10. Изградена система за насърчаване и популяризиране индивидуалните постижения на всяко дете (изложби, концерти, състезания и др.).</p> <p>3.11. Педагогическите специалисти съвместно обсъждат и планират конкретни мерки за напредъка на децата, с които своевременно запознават родителите с цел осигуряване на разбиране и гарантиране на подкрепа.</p>
--	--	---

2. Провеждане на патриотично възпитание , формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности.

2.1.Цели на патриотичното възпитание:

2.1.1. Формиране на българско самосъзнание и принадлежност към българската нация, запознаване с общочовешките ценности.

2.1.2. Възпитаване в любов и привързаност към българската държава и българския народ.

2.1.3. Запознаване с българските национални герои, официалните празници и символите на българската държава.

2.1.4. Добиване на представи за богатството на българското народно творчество и свързаното с него приложно изкуство.

2.2. Начини и форми за осъществяване на патриотичното възпитание

2.2.1. Учителите осъществяват патриотично възпитание и формират общочовешки ценности както в основните форми на обучение така и в допълнителните форми на педагогическо взаимодействие.

2.3.1. Ритуали и дейности в детската градина подкрепящи патриотичното възпитание и формирането на общонационални ценности:

- периодично подреждане на изложби от произведения на детското творчество по повод официални празници на Р. България

3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в Спортни дейности.

3.1 Цели и задачи на осъществяваната физическа активност и участие в спортни дейности.

3.1.1 Подобряване на здравословното състояние, физическото развитие и физическата дееспособност на децата.

3.1.2 Обогащане на двигателната култура чрез усъвършенстване на естествено - приложните движения- ходене, бягане, скачане, лазене, катерене, хвърляне и др.

3.1.3 Развитие и усъвършенстване на мускулната система, поддържане на тялото и неговите части в определени положения и тяхната промяна при движение в равновесие, предпазване от удари и травми на вътрешните органи.

3.1.4 Развитие и тонизиране на дихателната система, подобряване на усета за правилно дишане, противодействие на остри респираторни заболявания.

3.1.5 Създаване на условия за изграждане на нравствено съзнание и ценни морално волеви черти на характера.

3.1.6 Запознаване и изучаване на елементи от различни спортове – футбол, баскетбол, хандбал, волейбол.

3.2.2. Начини и форми за осъществяване на физическа активност и Спортна дейност.

3.2.3. Основна форма за осъществяване на физическата активност на децата е педагогическата ситуация, която за всички възрастови групи се провежда 3 пъти седмично.

3.2.4. Утринното раздвижване е ежедневна форма за подобряване на двигателната култура на децата.

3.2.5. Подвижните игри с уред и без уред намират място в различните режимни моменти – в хода на обучаващите ситуации за отпочиване или смяна на една по- статична дейност с друга по- раздвижваща, за привличане и

- задържане на вниманието, за ободряване и постепенно привеждане на детския организъм в режим на работоспособност след следобеден сън.
- 3.2.6. Разходки в квартал „Гарата“ , туристически излети до близки обекти.
  - 3.2.7. Спортни празници и развлечения с участието на родителите и други членове на семействата.
  - 3.2.8. Участие на децата в допълнителни и други дейности със спортен характер.
  - 3.2.9. Самостоятелна двигателна дейност на децата по време „Дейности по избор“.
- 3.3. Условия за осъществяване на физическа и спортна дейност на децата в детската градина.
- 3.3.1. Пренареждане на мебели и обзавеждане в занималнята за осигуряване на свободно пространство.
  - 3.3.2. Отваряне на прозорците и хигиенизиране на помещението преди провеждане на двигателните дейности с децата.
  - 3.3.3. Осигуряване на необходимите спортни уреди и пособия.
  - 3.3.4. Осигуряване на до 2028г на физкултурен салон защото към днешния момент детската градина не разполага с физкултурен салон.
  - 3.3.5. Изграждане на физкултурна площадка за провеждане на спортни занимания.
  - 3.3.6. Участие в Проекти, насочени към физическото възпитание и спорт /ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 46 на МС от 19.03.2020 г. за определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на деца и учаци в институции в системата на предучилищното и училищното образование и във висшите училища.

4. Провеждане на гражданско , здравно екологично и интеркултурно образование.

- 4.1.Цели на гражданското , здравното, екологичното и интеркултурно образование.
- 4.1.1 Формиране на знания, умения и отношения за общочовешките ценности и ценностите на демокрацията и желание за тяхното отстояване.
  - 4.1.2.Провокиране на желание у децата да участват в социалния живот на групата по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и детското общество начин.
  - 4.1.3. Запознаване с институциите, които се грижат за сигурността на хората, здравето на хората и управлението на държавата.
  - 4.1.4. Възпитаване на децата в зачитане на всяка човешка личност и правото на равнопоставеност на всички в общото социално пространство.
  - 4.1.5. формиране на българска културна идентичност.
  - 4.1.6. Овладяване на правилни модели на поведение при взаимодействие с членовете на семейството си и детската общност.
  - 4.1.7. Запознаване с нормите на екологична култура и необходимостта от опазване на околната среда.
  - 4.1.8. Създаване на начални умения за поддържане на добро здравословно състояние и водене на здравословен начин на живот.

4.2. Начини и форми за осъществяване на гражданското , здравното, екологичното и интеркултурно образование.

4.2.1. Учителите, мед. сестри и други участници в учебно възпитателния процес осъществяват гражданското, здравното , екологичното и интеркултурното образование на децата интегрирано в обучението по образователните направления по Наредба№ 5 за предучилищното образование като задължително в годишните разпределения на материала по групи планират и осъществяват задачи, които водят до постигане на знанията, уменията и отношенията , определение в Приложения № 1, №2 , №3 № 4 раздел предучилищно образование на Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование /д.в. бр.80/ 11.10.2016г. изм и доп. бр. 80 от 28.09.2018г./

4.2.2. Учителите, мед. сестри и други участници в учебно възпитателния процес осъществяват гражданското, здравното , екологичното и интеркултурното образование на децата интегрирано в допълнителните форми на педагогическото взаимодействие , посочени в Програмната система на детска градина „БОЖУР”.

4.2.3. Ритуали в детската градина в подкрепа на гражданското , здравното, екологичното и интеркултурно образование.

- Провеждане на тържества за откриване на учебната година със изслушване на националния химн и тържества за закриване на учебната година.
- Официално раздаване на удостоверения за завършване на подготвителна група
- Награждаване на отличили се деца и учители
- Поддържане на кът в детската градина със знамената на Р. България, Европейски съюз, детска градина „БОЖУР”.

4.3. Допълнителни дейности в подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурно образование.

4.3.1. Оформяне на следните кътове: „Битов кът”, „Моята родина България”, „Екологичен кът”.

4.3.2. Организиране на изложба от картини, фотоси, книги на тема: „Красотата на България”.

4.3.3. Изготвяне и кандидатстване с Проект по Програма на ПУДОС „Обичам природата и аз участвам”;

4.3.4. Прожектиране на филми :“Природните забележителности на нашата България”, „Нашите национални герои“, “Как да пазим природата”

4.3.5. Участие в тържествата в памет на Васил Левски и поднасяне на цветя на паметника на Васил Левски.

4.3.6. Организиране на изложби- „Коледни празници и обичаи“ „Мартенички за здраве на всички” „Великденски празници“

4.3.7. Подготвяне на и осъществяване на „Проект по физическо възпитание и спорт“ по ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 46 на МС от 19.03.2020 г. за определяне на

минимални диференцирани размери на паричните средства за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на деца и учаци в институции в системата на предучилищното и училищното образование

- 4.3.8. Великденска работилница с участието на родители за украса на великденски яйца и сувенири
- 4.3.9. Отбелязване деня на здравния работник – 7 април, космонавтиката – 12 април , деня на земята – 22 април деня на водата- 22 март.
- 4.3.10. Честване на професионалния празник на полицията/5юли /, деня на пожарникаря 14 септември/.
- 4.3.11. Изготвяне и осъществяване на План за закаляване на децата.
- 4.3.12. Изготвяне на Табла за правилата на групите
- 4.3.13. Провеждане на екологичен ден с учители, родители, деца.

5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното образование на деца в задължителна предучилищна възраст.

Този Механизъм бе приет с решение № 373/05.07.2017г. на Министерски съвет. За изпълнение на дейностите по прилагане на Механизма е разработена Информационна система/ ИС/ с всички данни , необходими за откриване и обхващане на децата и учениците в задължителна според ЗПУО възраст . За учебната 2023/2024 г. това са родените през 2019г. и в годините преди нея. Със заповед на Началника на РУО – Велико Търново е сформирани екип за обхват в който за ДГ „БОЖУР“ като редовен член е определена със заповед на директора ст. учител Мария Кованджиева и като резервен член Людмила Николова.

Екипа за обхват осъществяват дейности за интервенция , компенсирани и превенция спрямо трите основни групи:

- Деца в задължителна предучилищна възраст , които досега не са обхванати от образователната система;
- Деца в риск от отпадане.

5.1. Дейности, осъществявани от екипите за съвместна работа на институциите за обхващане и реинтегриране в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

- 5.1.1 В началото на м. септември всяка учебна година членът на комисията Мария Кованджиева прави проверка в ИС за наличието на деца в задължителна за обучение предучилищна възраст които за учебната 2023/2024г са децата родени през 2019г. и преди нея/2018г. 2017г./
- 5.1.2 Координирано със служителите от МВР се прави проверка по местоживее на детето за да се събере информация за актуалното състояние на детето и неговото местонахождение в момента.
- 5.1.3 Установената от обхождането информация се отразява от М. Кованджиева - отбелязва се съответства или не на адреса настоящ/постоянен, вписват се сведения от съседни , роднини , в случаите в които детето не е намерено на

адреса. Ако детето е намерено на адреса се провеждат разговори с родителите за записване на детето в детската градина.

5.1.4 В случай , че в продължение на 10 дни детето не бъде открито на постоянен или настоящ адрес , ръководителят на екипа, чрез началника на РУО изпраща данните на ГРАО за актуализация, след което ги изпращат до съответната областна дирекция на МВР по последно известен адрес за оказване на съдействие при извършване на проверка за местообитанието на детето и родителите му.

5.1.5 Дефинират се конкретни мерки спрямо детето и семейството.

5.1.6 Дейностите по управление на риска включват:

- Идентифициране на рисковете за записания или реинтегрирания;
- Идентифициране на рисковете за децата от групата за качествено образование.

5.1.7 Мерки, които ще се прилагат за предотвратяване или намаляване на критичните рискове:

- Прогнозиране броя на децата, които ще бъдат записани или ще се върнат;
- Преценка на физическата среда;
- Подготовка на педагогическите специалисти;
- Организиране на родителски срещи за създаване на толерантни нагласи;
- Информационни кампании, насочени към популяризиране на дейностите по обхват и задържане на децата в задължителна за обучение възраст;
- Включване на децата в дейности за допълнително обучение по български , ако майчиният им език не е български , включване в национални програми на МОН.

5.2. Отговорности при работа с ИС на МОН.

5.2.1.Ръководителят на екипа отговаря за цялостната дейност на екипа по обхват и задържане на децата подлежащи на задължително предучилищно и училищно обучение.

5.2.2.Членът на екипа за обхват въвежда кратки записки за работата на място в индивидуалния профил на детето в ИС , отговаря за достоверността и интегритета /логическата непротиворечивост/ на въвежданата информация, предлага мерки по отношение на децата , съгласно своята компетентност, като след потвърждение от ръководителя на екипа за обхват ги въвежда в ИС и следи със съответните индикатори за прогрес.

6. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание на децата

Предоставянето на равни възможности за приобщаването на децата е подчинено на основните приоритети на образователната политика в Р. България.

Равни възможности за децата се определя като признаване на тяхната равнопоставеност и създаване на физическа и емоционална среда за достъп и участие във всички дейности на детската градина. Приобщаването се осъществява при изключване на всякакъв вид дискриминация и се основава на основаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете.

Уязвими са онези деца и групи, които търпят ограничения по отношение на участието си в социалния живот и ползването на социални права. Те не успяват

да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото и икономиката и стават жертва или попадат в ситуация на риск от социално изключване.

Комуникативни нарушения са нарушения на артикулацията, нарушения на плавността, темпа и ритъма на речта и други специфични езикови нарушения. Психосоциална рехабилитация е комплекс от дейности на екипа по чл. 70 ал. 2 от Наредба за приобщаващото образование за подпомагане на децата и учениците със затруднения, увреждане или разстройство на тяхното психично здраве, а в някои случаи и на деца с изяви дарби за постигане на оптимално ниво на самостоятелност и за придобиване и прилагане на умения, необходими за пълноценното приобщаване в системата на предучилищното образование.

6.1. Цели на предоставянето на равни възможности .

6.1.1. Гарантиране на достъп не само до образование, но и до осигуряване но и до участие , постижения и успехи за всички деца , независимо от техните силни и слаби страни , в която и да е било област , като те стават част от общността:

- подкрепа за самостоятелната активност на децата , с което да се подпомогне овладяването на важни житейски и социални умения;
- активно участие в образователния процес;
- вариативност при организацията на образованието и възпитанието;
- партньорски отношения с родителите

6.1.2. Готовност и нагласа за промяна на детската градина като система за да отговори на нуждите на всяко дете за приобщаването – предполага равни възможности за участие и научаване като се зачита личния избор при изготвяне на образователната програма и осигуряване на педагогическа подкрепа.

6.2.1. Дейности за предоставяне на равни възможности на децата:

- повишаване компетентностите на учителите и медицинските сестри за работа с деца от уязвими групи и работа с даровити деца чрез различни форми на вътрешна и външна квалификация;
- създаване на нужните педагогически условия за да могат децата с обучителни затруднения да се включат в образователния процес, чрез предоставяне на специализирана помощ в обучението, общуването с връстниците , справянето с емоционални и други проблеми;
- повишаване на родителския капацитет за отглеждането и възпитанието на децата чрез предоставяне на възможности за придобиване на познания, трениране на умения и създаване на нагласа за отговорно родителство;
- Подпомагане на децата с изяви дарби и умения да участват в състезания, конкурси и други форми за лична изява.
- Създаване на групи за занимания с допълнителни дейности на децата;
- Включване на децата, които имат нужда от допълнително обучение по български език, в проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ BG05MPOO1-5.001-0001, финансиран от ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

7. Приобщаване на децата .

Анализът на данните за постъпващите деца през последните 4 години показва , че в детската градина има деца от уязвими групи , предимно от ромски произход и техният брой не надвишава 10% от всички записани деца. В детската градина се разработва Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи .

„Приобщаване“ означава много повече от „включване“. Приобщаващото образование предполага децата да са част от общността, да получават адекватна подкрепа да учат и участват , да развиват пълния си потенциал, да се сближават с другите, да се чувстват приети и ценени да преживяват успеха от своите постижения.

7.1. Цел на приобщаващото образование.

7.1. Създаване на приобщаващо общество в детската група и детската градина , което да позволи на всички деца независимо от пол, възраст, етническа принадлежност , наличие или отсъствие на дефицити в развитието си или със заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос за неговото развитие и просперитет.

7.2. Приобщаващо образование чрез обща подкрепа за личностно развитие , която се осъществява за всяко дете и включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- занимания по интереси в центровете за дейност и допълнителни групи по интереси;
- грижа за здравето;
- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- логопедична работа.

Дейностите по определянето на общата и допълнителната подкрепа се организират и осъществяват от координатор, участници в екипа за обхват, определен със заповед на директора, учителите в групите.

7.3.Приобщаващо образование чрез допълнителна подкрепа за личностно развитие , се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните потребности . На такава оценка подлежат деца със СОП, деца в риск, деца с изявени дарби, деца с хронични заболявания , ако това се отразява на обучението и социалната им адаптация.

7.4.Приобщаващото образование чрез допълнителна подкрепа се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните потребности на детето в срокове и ред определени в „Наредба за приобщаващото образование“ .

7.5. Допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява за:

- деца със СОП;
- деца в риск;
- деца с изявени дарби;
- деца с хронични заболявания.

7.6. Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

- работа с дете по конкретен случай;
- психо- социална рехабилитация, рехабилитация на говора и слуха, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда, обща и специализирана подкрепяща среда , технически средства, специализирано оборудване, дидактични материали

8. Противодействие на тормоза и насилието .

В ДГ „БОЖУР“ ежегодно се разработва и прилага „Цялостна политика за сигурна образователна среда , превенция и интервенция в случаи на насилие и тормоз над дете.

8.1. Основните цели на противодействието на тормоза и насилието над дете са:

- 8.1.1. Създаде позитивна култура и климат в детската градина.
- 8.1.2. Повишаване на осведомеността на всички участници в процеса на предучилищното образование, за това че насилието е неприемливо поведение.
- 8.1.3. Разработване на система за превенция, която създава условия за превантивна работа с групата и включва децата в образователни дейности, които да ги запознават с различни форми на насилие и тормоз да възпитават уважение и толерантност към различията, да развиват чувствителност към границите на другия, етика на взаимоотношенията, кое поведение е приемливо и кое – не, как да се реагира на неприемливо поведение.
- 8.1.4. Създаване на система за интервенция чрез разработване на правила и процедури във връзка с всяка една проява на насилие и тормоз вкл. по отношение на идентифициране и сигнализиране
- 8.1.5. Създаване на система за предоставяне на подкрепа за пострадалите и въввлечените в ситуациите на насилие и тормоз
- 8.1.6. Развиване на устойчива система за изграждане на капацитет у всички участници в образователния процес под формата на обучителни дейности, механизми за сътрудничество с други организации работещи с деца.
- 8.1.7. Създаване на механизми за проследяване на ефективността от дейностите по превенция и интервенция.

8.2 . Противодействието на тормоз и насилие над деца се реализира на равнище детска градина и на равнище група като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция/реакция/.

8.2.1. На ниво детска градина се води „ Дневник със случаи и процедури за управление на информацията“. В дневника се документират единствено ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво, според приетата класификация/приложение №1/, при които е необходима намесата на координационния съвет. В дневника със случа се описва следната информация:дата, група,участници, вид насилие, какво е

предприето като действие, подпис на служителя. На базата на вписаните ситуации, координационния съвет извършва анализ и оценка на риска от продължаване на насилието и тормоза. Координационния съвет е отговорен за анализа и разпознаването на деца, които участват и се въвличат в ситуации на насилие и тормоз, без значение дали са извършители или наблюдатели. От анализа координационния съвет дава становище за индивидуална работа по случай с дете, което се намира в ситуация на риск по смисъла на Закона за закрила на детето и ЗПУО, предлага мерки и конкретни интервенции, които могат да бъдат индивидуална или групова работа и др. Координационния съвет дава становище и насочва детето към допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете в риск. Дневникът се съхранява при директора.

8.2.2. На ниво детска градина се извършва **Инициране** на работа по случай включително насочване на случая към други служби.

При случаи от трето ниво както и по преценка по случаи от второ ниво незабавно се уведомява Дирекция „Социално подпомагане“ /отдел Закрила на детето/ и/или полицията. Уведомените институции започват проверка по сигнала по реда на *Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция/Приложение №3/*

Всеки служител в детската градина е длъжен при установяване на случай на насилие и тормоз незабавно да уведоми директора на детската градина.

8.2.3. На ниво детска група дейностите по интервенция се отнасят до всички ситуации на насилие и тормоз според приетата класификация/Приложение№ 1 от Класификация на формите на насилие и тормоз и предприемане на съответни действия към Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищно образование“/ и включват: обсъждане между децата и учителя с цел изясняване на възникнал проблем, съвместни действия на учителя с външен експерт/ психолог, социален работник, използване на посредник при разрешаване на конфликта.

8.3. Партньорство с родителите за съдействие по превенция на насилието и тормоза

9. Превенция на риска от ранно отпадане от системата на предучилищното образование.

9.1. Цел. Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

9.2 Оперативни цели:

9.2.1. Разработване, изпълнение и мониторинг на цялостна интегрирана политика за повишаване на обхвата в образователната система въз основа на междусекторно

сътрудничество при ясно разпределение на отговорностите и взаимодействието между различните равнища на управление.

9.2.2. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на детската градина с оглед ограничаване на последиците от тях.

9.2.3. Насърчаване на включването в образованието на рискови групи и развитие на приобщаващото образование.

9.2.4. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образователната система.

9.2.5. Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на образователните институции.

9.3. Мерки за преодоляване на ранното отпадане .

9.3.1. Превенция, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за ранно отпадане , както и ограничаване на условията, които го благоприятстват.

9.3.2. Интервенция, която цели създаването на условия за ограничаване на ранното напускане при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделните лица, следвайки принципа за решаване на проблемите на най- ниско равнище.

9.3.3.Компенциране, което има за цел да подпомогне ранно напусналите и да ги включи отново в образователната система.

9.4.Ключови мерки за превенция на риск от ранно отпадане от детската градина.

9.4.1. Осигуряване на позитивна образователна среда. Позитивната образователна среда е свързана с ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователния процес за осигуряване на условия за образование, благоприятстващо развитието на личността на всяко дете, както и с подобряване на взаимодействието в образователната институция.

9.4.2.Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и предотвратяване на ранното напускане на детската градина.

9.4.3. Осигуряване на достъп до образование и повишаване на качеството на образованието на децата от уязвими етнически общности . Политиката за всеобхватно , достъпно, качествено образование се отнася до всички деца без оглед на тяхната етническа принадлежност.

9.4.4. Достъп до качествено образование на деца със специални образователни потребности.

9.5.Дейности за осъществяване на мерките за превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното образование.

9.5.1. Разработване и изпълнение на собствена програма за превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното образование.

9.5.2. Подобряване на капацитета на педагогическите екипи за идентифициране на причините за ранно отпадане , разработване и прилагане на механизми за контрол, оценка и самооценка на дейностите на директора и педагогическите специалисти по отношение на намаляване на отсъствията на децата.

9.5.3.Партньорства с други заинтересовани страни и специалисти за работа с уязвими семейства и общности.

9.5.4. Развиване на дейности в подкрепа на всяко дете.

- 9.5.5. Активно взаимодействие между родители , деца и педагогически специалисти.
- 9.5.6. Превантивни дейности , свързани с идентифициране на децата, застрашени от ранно напускане както и причините за всеки конкретен случай.
- 9.5.7. Прилагане на съвременни подходи на образование , съобразени с индивидуалността на детето като партньор в образователния процес.
- 9.5.8. Квалификация на педагогическите специалисти , насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от ранно напускане на детската градина.
- 9.5.9. Формиране на нагласа у децата за учене през целия живот от най ранна детска възраст .
- 9.5.10. Оказване на помощ от други педагогически специалисти /логопед, психолог, ресурсен учител/ на учителя при идентифициране на необходимост .
- 9.5.11. Групите не се обособяват според етническата принадлежност на децата .
- 9.5.12. ориентиране на обучението към работа в мултикултурна група;
- 9.5.13. Повишаване на интеркултурната компетентност на всички участници в образователния процес.
- 9.5.14. Предоставяне на допълнително обучение по български език , когато е необходимо по дейност 1 на проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи “.
- 9.5.15. Осигуряване на екипи за подкрепа на личностно развитие за деца със специални образователни потребности , включващи необходимите специалисти , осигурени от РЦППО – Велико Търново при необходимост .
- 9.5.16. Осигуряване на подкрепяща среда.

VI. Приоритетни области

В резултат на SWOT-анализа са определени девет приоритетни области за развитието на образованието и обучението до 2030 година. Приоритетните области обхващат всички значими хоризонтални предизвикателства в системата на образованието и обучението при следване на цялостен подход и в съответствие с определените области на политиките.

1. Ранно детско развитие
2. Компетентности и таланти
3. Мотивирани и креативни учители
4. Сплотени училищни общности и системна работа с родителите
5. Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция
6. Образователни иновации, дигитална трансформация и устойчиво развитие
7. Реализация в професиите на настоящето и бъдещето
8. Учене през целия живот
9. Ефикасно управление и участие в мрежи.

1. Приоритетна област „Ранно детско развитие“

По-ранното обхващане на децата във форми на образование и грижи в ранна детска възраст ще бъде ключов приоритет в образователните политики предвид това, че предучилищното образование осигурява развиване на познавателни и социално-емоционални умения, което е основополагащо за по-добри образователни резултати на децата в училище, а в перспектива - и за успешна личностна и професионална реализация. Участието във форми на образование и грижи в ранна детска възраст (ОГРДВ) има добавена стойност, когато е с високо качество. В тази връзка усилията ще бъдат насочени към осигуряването на достъп, но преди всичко към осигуряване на единна и цялостна висококачествена система на ОГРДВ.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 1.Разширяване обхвата и ефективна социализация

- 1.1. Въвеждане и развиване на интегрирани услуги за образование и грижи в ранна детска възраст, които предлагат по-ефективен и балансиран подход между грижа и образование, както и достъпни услуги за всички семейства, които се нуждаят от тях;
- 1.1.2 Прилагане на ефективен модел за успешна адаптация и плавно преход на детето от семейната среда към детската градина, включително чрез инвестиции в подкрепяща, приемна, безопасна, мултикултурна, интерактивна среда съвместно със семейството, което да подкрепи детето в периода на преход;
- 1.1.3. Разширяване на общата и допълнителната подкрепа за децата в детските градини и групите за предучилищно образование в училище;
- 1.1.4. Регламентиране и прилагане на приобщаващи грижи и образование за децата до 3 години по модела на приобщаващото образование за децата от 3 до 7 години;
- 1.1.5. Допълнително обучение по български език за децата, чийто майчин език е различен от българския;
- 1.1.6. Информирание на родителите относно провежданите политики за развитие на интегрирани подходи на работа и услуги за подкрепа в областта на ранното детско развитие;
- 1.1.7. Задълбочаване на партньорството между родителите и институциите, предоставящи услуги в областта на образованието и грижите в ранна детска възраст. Осигуряване на качествено образование и грижи за всяко дете в ранна възраст
- 1.1.8. Подобряване на условията за отглеждане, възпитание, обучение и социализиране на децата в яслени групи в детските градини и в самостоятелните детски ясли чрез:
  - утвърждаване на стандарти за ранно детско развитие и създаване на условия за тяхното прилагане и в самостоятелните детски ясли и създаване на условия за тяхното прилагане;
  - прилагане на програми за ранно учене, съобразени с възрастовите особености на децата от 0 до 3 години. 20
- 1.1.9. Създаване на предпоставки за прилагане на индивидуален подход към детето чрез:
  - промяна в нормативната уредба с цел намаляване броя на децата в групите в детските градини;
  - промяна на нормативната уредба с цел увеличаване броя на педагогическите специалисти в яслени групи в детските градини и в самостоятелните детски ясли.

- 1.1.10. Повишаване на капацитета на професионалистите за изпълнение на политиките в областта на ранното детско развитие с фокус върху компетентностния подход и насърчаване на образователните иновации;
- 1.1.11. Засилване на фокуса върху усвояване на ключовите компетентности за учене през целия живот (включително цифрови, езикови, социални) от ранна възраст и същевременно с това към формиране на ценности. Развитие на творческото и критично мислене;
- 1.1.12 Създаване на нормативни условия за функциониране на иновативни детски градини;
- 1.1.13. Провеждане на общински и институционални политики за изграждане на среда на доверие и партньорство с родителите за постигане на споделено разбиране за ролята, отговорността и дейностите по сътрудничество за всеки участник в системата за ранно образование и грижи;
- 1.1.14. Изграждане на единно разбиране между заинтересованите страни за качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст;
- 1.1.15. Разработване и прилагане на Национална рамка за качество на образованието и грижите в ранната възраст, съдържаща показатели за осигуряване на качеството, позволяващи периодичен мониторинг и анализ;
- 1.1.16. Модернизиране на материалната база, оборудването и дидактическите средства в детските градини и в детските ясли, вкл. осигуряване на материали за развитие на мисленето и въображението на децата, с цел изграждане на стимулираща и подкрепяща развитието на всяко дете образователна среда;
- 1.1.17. Осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки за децата, за които предучилищното образование е задължително

2. Приоритетна област две “Компетентности и таланти”

Целта при придобиване на съвременните ключови компетентности ще бъде развитие на личностния потенциал на детето, осигуряване на условия за удовлетворяване на индивидуалните му потребности и ранно откриване на заложите и талантите му. Акцентът при обучението ще бъде изместен от възпроизвеждане на готови знания към развитие на съвременни умения и практическа приложимост на изучаваното учебно съдържание, както и върху социалната и емоционалната интелигентност на децата и учениците. За осъществяването на целите на политиката ще се осъществява партньорство и ефективно с родителите и другите заинтересовани страни

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 2.1. Обучение, ориентирано към формиране и развитие на ключовите компетентности и на умения за живот и работа през XXI век

Осигуряване на съвременна образователна среда, която да гарантира единен подход при прилагането на ключови компетентности в сферата на формалното образование, неформалното обучение и информалното учене;

- 2.1.1. Усвояване и прилагане на система за мониторинг на резултатите от образованието и грижите в ранна детска възраст и готовността за училище;

- 2.1.2. Прилагане на ДОС за предучилищното образование, основано на измерване и анализ, и синхронизирането му със стандарти за ранно детско развитие;
- 2.1.3. Поставяне на акцент върху изграждането на социални умения и емоционална интелигентност от ранна детска възраст;
- 2.1.4. Актуализиране на „Програмната система“ с цел балансиране на учебното време за придобиването на ключовите компетентности и уменията за живот и работа в XXI век и за развитие на таланта и интересите на отделния индивид;
- 2.1.5. Актуализиране на „Програмната система“ с извеждане на компетентностно ориентирани, реалистични, ясни и разбираеми резултати от обучението на децата въз основа на данни, измерване и анализи;
- 2.1.6. Създаване на условия и подкрепа за изграждане на цялостни визии и стратегии за интегриране на учебното съдържание с фокус върху ключовите компетентности;
- 2.1.7. Създаване на интердисциплинарни учебни планове и учебни програми;
- 2.1.8. Смяна на фокуса на обучението от преподаване на знания към овладяване на ключови компетентности и развитие на способности да се решават проблеми;
- 2.1.9. Акцентиране върху формиране на научна, финансова, дигитална медийна грамотност и дух на предприемчивост и иновации;
- 2.1.10. Инвестиране в изучаването на чуждите езици и придобиването на дигитални и комуникативни умения;
- 2.1.11. Развитие на ключови компетентности и умения за живот през XXI век чрез средствата и формите на различните изкуства, науки, технологиите и спорта;
- 2.1.12. Проучване и използване на разбираеми, атрактивни и съвременни средства за постигане на очакваните резултати от обучението - познавателни книжки, достъп до електронно четими , електронни ресурси, подпомагащи придобиването на необходимите компетентности и стимулиращи развитието на личностни, социални и граждански умения и на емоционална интелигентност;
- 2.1.13. Синхронизиране на изискванията на вътрешното външното и международното оценяване на децата към ключовите компетенции на децата;
- 2.1.14. Формиране на умения при децата да използват придобитите компетентности при изпълнение на ежедневни задачи, за справяне в сложни и непознати житейски ситуации в променяща се околна среда;
- 2.1.15. Придобиване на интегрален микс от компетентности чрез свързване на знанията и уменията от различни области за прилагане на наученото в практически ситуации, поощряване на ученето чрез преживяване и решаване на реални проблеми;
- 2.1.16. Създаване на условия и подкрепа на екипната работа на учителите за интегриране на учебното съдържание, за ефективно осъществяване на междупредметни връзки и за работа върху усвояване на свързващите (трансверсални) компетентности у децата;
- 2.1.17. Системно взаимодействие с родителите за формиране и развитие у децата на ключовите компетентности и на умения за живот и работа през XXI век.

Цел 2.2. Възпитание в ценности

Насърчаване на ценностно-ориентирано поведение и създаване на атмосфера в детската занималня , благоприятстваща формиране на социални и граждански компетентности;

- 2.2.1. Реализиране на инициативи за съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност и популяризиране на българския език, традиции и култура;
- 2.2.2. Възпитание, насочено към изграждане у децата на стремеж за изказване на информирано мнение, за проява на взаимно уважение, разбирателство и сътрудничество; възпитание в доброта;
- 2.2.3. Обучение, насочено към приобщаване към европейските и общочовешките ценности;
- 2.2.4. Развитие на умения за справяне с прояви на радикализация и екстремизъм, водещи до разделение, дискриминация, разпространение на фалшиви новини и омраза в обществото;
- 2.2.5. Развитие на умения за разпознаване и превенция на трафик на хора; на зависимости към наркотични вещества и др.;
- 2.2.6. Изграждане на умения за критично мислене и разбиране за света, културата, религиите, историята, медиите, икономиката, околната среда, устойчивостта;
- 2.2.7. Развитие на ценностно-ориентирано поведение за зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и правата на човека, с акцент върху правата на детето и детското участие;
- 2.2.8. Формиране на компетентности за межкултурен диалог и изява на активна гражданска позиция; осигуряване на детското участие;
- 2.2.9. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всяко дете;
- 2.2.10. Системно взаимодействие с родителите за формиране на ценности у децата.

Цел 2.3. Развитие на способностите и талантите

Разширяване на спектъра от занимания по интереси, насочени към развитието на личностни и междуличностни умения;

- 2.3.1. Разширяване на обхвата на участниците в заниманията по интереси, чрез провеждане на различни форми на изяви на ниво детска градина, общинско ниво и др.
- 2.3.2. Задълбочаване на сътрудничеството между детската градина и центровете за подкрепа за личностното развитие (ЦПЛР) за изпълнение на дейности по интереси между институциите от системата на образованието;
- 2.3.3. Разнообразяване на формите и възможностите за развитие на талантите на децата с изявени интереси в областта на науките, изкуствата, технологиите и спорта (участие в педагогическите форми, организирани в центровете за подкрепа на личностното развитие и в детската градина);
- 2.3.4. Подкрепа за участие в изяви, конкурси, олимпиади и състезания на местно, регионално, национално и международно ниво в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;
- 2.3.5. Предоставяне на материални и морални стимули за децата с изявени интереси в определена област на науката, технологиите, изкуствата, културата и спорта;
- 2.3.6. Привличане на представители на висши училища, научни институти, социални партньори и неправителствени организации в подкрепа на заниманията по интереси и други видове дейности;
- 2.3.7. Създаване на подходящи условия в детската градина за насърчаване на активния начин на живот;

2.3.8. Създаване на подходящи условия в детската градина за откриване и развиване на умения и таланти чрез разнообразни педагогически форми и дейности по интереси;

2.3.9. Системно взаимодействие с родителите за развитие на способностите и талантите на децата

3. Приоритетна област три “ Мотивирани и креативни учители”.

Качественото образование изисква да бъде реализиран в пълнота моделът на преподаване и учене, основан на компетентностния подход.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 3.1. Повишаване на привлекателността и престижа на учителската професия и обезпечаване на системата на образованието в дългосрочен план с учители .

3.1.1. Подкрепа на новопостъпващи педагогически специалисти в детската градина.

3.1.2. Устойчивост на политиката за повишаване на доходите на учителите чрез поддържане на съотношение от 120% на средната заплата на учителите спрямо средната заплата за страната и ръст на минималната основна заплата на учител не по-нисък от ръста на средната работна заплата.

3.1.3. Изработване и прилагане на система за проследимост на придобитите квалификации и на необходимостта от продължаваща квалификация на педагогическите специалисти;

3.1.4. Насърчаване на обучението и ангажираността на педагогическите специалисти през целия живот за продължаващо професионално развитие;

3.1.5. Разширяване на възможностите за квалификацията на педагогически специалисти без откъсване от работа;

3.1.6. Насоченост при подготовката на педагогическите специалисти към прилагане на компетентностния подход и на ценностно-ориентиран подход в образователния процес;

3.1.7. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти, осигуряващи образованието и грижите в ранна детска възраст;

3.1.8. Развитие на дигиталните компетентности на педагогическите специалисти за прилагане на новите технологии, за облачни ИКТ услуги, за иновативни дигитални методи за преподаване, за интегриране на дигиталната медийна грамотност в обучението ;

3.1.9. Създаване на условия за изграждане на мрежи от екипи от различни детски градини, включващи педагогически и непедagogически специалисти и създаване на професионални общности за споделяне на добри практики;

3.1.10. Развиване на компетентностите на педагогическите специалисти за работа с даровити/талантливи деца, с деца със специални образователни потребности и в мултикултурна среда;

3.1.11. Развиване на компетентностите на педагогическите специалисти за ефективно взаимодействие с родителите и другите заинтересовани страни;

3.1.12. Развиване на професионални общности на педагогически специалисти на основата на мрежовия подход;

3.1.13. Осъществяване на мобилност на педагогически специалисти, в т.ч. и чрез Европейска програма Еразъм+;

3.1.14. Признаване на създадените от педагогическите специалисти отворени образователни ресурси като професионална или академична заслуга;

3.1.15. Оценка на въздействието на политиката за последващата квалификация на педагогическите специалисти. Изработване и прилагане на система за проследяване на ефекта от обученията за професионално развитие на учителите на ниво детска градина.

4. Приоритетна област четири „Сплотени общности в детската градина и системна работа с родителите“.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 4.1. Създаване и развиване на ефективни общности в детската градина.

4.1.1. Прилагане на система от мерки/правила за ефективно функциониране на общността в детската градина, свързани със социалната ангажираност и отговорностите на всички членове на общността, с акцент върху семейството;

4.1.2. Прилагане на политика за създаване на позитивен организационен климат, ефективна комуникация и позитивни отношения между всички участници в процеса на образование и заинтересованите страни, включително за управление на конфликти, за преодоляване на стереотипи, предразсъдъци и дискриминационни нагласи;

4.1.3. Насърчаване участието на общността в детската градина в планиране и реализиране на различни събития - конкурси, празници, тържества, спортни събития и др.;

4.1.4. Прилагане на програми за взаимодействие на общността в детската градина с различни заинтересовани групи, които да подпомагат включването на децата в образование, трайното им приобщаване и повишаването на образователните им резултати;

4.1.5. Организиране на пространството и инфраструктура с оглед превръщане на детската градина в център на общността и място за диалог (дружелюбна среда в детската градина).

Цел 4.2. Обединяване на ресурсите на семейството и детската градина за пълноценното развитие на детето.

4.2.1. Прилагане на подходящи форми за взаимодействие с родителите, насочени към осъзнаване и осъществяване на техните отговорности за възпитанието, развитието, образованието и отглеждането на децата, както и за сътрудничество с детската градина (обучения, семинари, кръгли маси и др.);

4.2.2. Проучване становището на родителите по значими за живота в детската градина теми (допитвания, анкети, формуляри за обратна връзка и др.) и създаване на условия за диалог, доверие и равнопоставеност при вземането на решенията за образованието и развитието на децата;

4.2.3. Координиране взаимодействието на семействата с външни институции и организации, оказващи социална, образователна и личностна подкрепа за децата;

4.2.4. Създаване на условия за взаимодействие между родителите и насърчаване на партньорството между тях за активно участие в живота на детската градина (на ниво група, детска градина; общности на настоящи и бивши родители и деца/ученици и др., които работят съвместно в интерес на детската градина и др.);

4.2.5.Насърчаване на родителите да участват чрез избраните от тях представители в обществения съвет.

5.Приоритетна област пет „Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция“.

Ще продължи изпълнението и надграждането на политиките за осигуряване на ранен и равен достъп до образование, превенция на отпадането и реинтеграция в образователната система. Приоритетно ще се изпълняват мерки, насочени към гарантиране на устойчивост на процеса на образователна интеграция, намаляване на неравенствата, насърчаване на социалното включване, мотивация на деца и родители за образование, системна работа с родителите за привличането им като пълноценни участници в образователния процес. Ще бъдат изпълнявани мерки за разширяване на възможностите за ефективно приобщаване на деца със специални образователни потребности, от уязвими групи, включително роми, на търсеци или получили международна закрила и мигранти. Ще се засили сътрудничеството между институциите от системата на предучилищното и училищното образование с държавните и местните органи в социалната и здравната сфера, с образователните медиатори, родителите и местните общности. Ще се осигурява приобщаваща, подкрепяща, сигурна и безопасна образователна среда за провеждане на ефективен образователен процес, за опазване и укрепване здравето на децата и учениците и за тяхното пълноценно личностно развитие.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 5.1. Преодоляване на регионалните, социално-икономическите и други бариери за достъп до образование

5.1.1. Обновяване и саниране на детската градина;

5.1.2. Подпомагане на храненето, предоставяне на познавателни книжки, достъп до образователни ресурси;

5.1.3.Изграждане на достъпна архитектурна среда в образователната институция;

5.1.4.Устойчивост и надграждане на подкрепата за детската градина ако е налице концентрация на деца от уязвими групи, включително роми с оглед привличане на учители за работа в тях и повишаване качеството на образованието;

Цел 5.2. Взаимодействие с деца и родители за създаване на положително отношение към образованието.

5.2.1.Разработване и прилагане на модели на взаимодействие дете/ученик – родители – учители – медиатори/социални работници за превенция на отпадането от образователната система;

5.2.2.Разработване и прилагане на конкретни дейности за съвместна работа на деца и родители в и извън детската градина;

5.2.3.Участие на детската градина при въвеждане и прилагане на семейни програми, насочени към разясняване на ползите и на задълженията за включване в образование, към повишаване уменията на родителите за грижа и подкрепа на децата и за взаимодействие с институциите;

5.2.4. Организиране на общи дейности по интереси, честване на празници, благотворителни акции и други събития за създаване на положително отношение към образованието;

5.2.5. Съвместна работа между родители и учители за адаптиране на децата към образователната система и създаване и развиване на мотивация за учене;

5.2.6. Предоставяне на интегрирани услуги в детската градина и споделяне на добри практики за междусекторни услуги за образователна, социална и здравна подкрепа;

5.2.7. Подкрепа на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система, в т.ч. проследяване на всеки случай на дете при пътуване и миграция и/или в риск от отпадане, както и подобряване на междуинституционалния обмен на информация;

Цел 5.3. Подкрепа на развитието на специалистите в системата на предучилищното и училищното образование

5.3.1. Повишаване компетентностите на учителите и логопеда (вкл. чрез споделяне на опит и взаимно учене) за успешно включване и пълноценно участие на децата в образователния процес;

5.3.2. Повишаване на компетентностите на учителите и логопеда за работа в мултикултурна образователна среда;

5.3.3. Разработване и изпълнение на програми за подкрепа на учители за адаптирането им в детски градини, с концентрация на деца от уязвими групи, включително роми;

5.3.4. Осигуряване на възможности за повишаване на квалификацията на непедагогическите специалисти;

5.3.5. Изграждане на мрежа за професионална подкрепа и обмен на добри практики между помощник- възпитателите;

5.3.6. Подкрепа на професионалните умения на непедагогическите специалисти в етапа на предучилищното образование за работа със семействата.

Цел 5.4. Прилагане на индивидуален подход към потребностите на всяко дете .

5.4.1. Проучване на Регламентираната възможност за включване на повече педагогически специалисти съобразно необходимостта в група с оглед отделяне на повече внимание и грижи за децата;

5.4.2. Прилагане на приобщаващи грижи и на модели за адаптация и плавен преход на детето към условията в детската градина , както и на прехода между отделните етапи;

5.4.3. Подкрепа на учителите за прилагане на индивидуален подход и за персонализиране на обучението за всяко дете, съобразно индивидуалните му потребности, напредъка и възможностите за разгръщане на пълния му потенциал;

5.4.4. Използване на възможностите на дигиталните технологии и изкуствения интелект при персонализацията на обучението;

5.4.5. Споделяне на добри практики при прилагането на индивидуален подход при обучението на децата.

Цел 5.5. Подкрепа за пълноценно участие в образователния процес на деца и ученици със специални образователни потребности

5.5.1. Функционално оценяване на образователните потребности на децата със специални образователни потребности и хронични заболявания;

5.5.2. Прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие, за индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционалноповеденчески и/или сензорни затруднения;

5.5.3. Обогатяване на специализираната подкрепяща образователна среда – оборудване и обзавеждане на ресурсни, сензорни и др. кабинети, съобразно нуждите на децата ;

5.5.4. Осигуряване на необходимата техника за провеждане на учебния процес на децата със специални образователни потребности;

5.5.5. Създаване и използване на адаптирани отворени образователни ресурси за деца със специални образователни потребности.

Цел 5.6. Образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми, на търсеци или получили международна закрила и мигрант

5.6.1. Прилагане на политики за толерантност и уважение към културните различия и ефективно межкултурно взаимодействие, за преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и културна идентичност;

5.6.2. Подкрепа за повишаване на обхвата в детската градина на представители на уязвимите групи, включително роми. Приемане и обучение в детската градина на деца- чужди граждани , търсеци или получили международна закрила.

Цел 5.7. Подкрепа за пълноценно участие в образователния процес на деца с изявени дарби

5.7.1. Взаимодействие между детската градина и централите за подкрепа за личностно развитие за ранно откриване на талантите и способностите на всяко дете и насърчаване на развитието и реализацията им чрез екипа за подкрепа;

5.7.2. Осигуряване на достъп до занимания по интереси ;

5.7.3. Равнопоставен достъп до спортна и културна инфраструктура и обучение;

5.7.3. Осигуряване на морална и материална подкрепа за деца с изявени дарби за високи постижения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

Цел 5.8. Превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация в детската градина.

5.8.1. Включване на децата в риск в групи за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти по ненасилствен начин;

5.8.2. Оказване на психологическа и педагогическа подкрепа за децата и родителите;

5.8.3. Квалификация на педагогическите специалисти за управление на конфликти, справяне с агресията, дискриминацията и насилието;

5.8.4. Изпълнение на инициативи за повишаване на толерантността, за намаляване на агресията и кибертормоза;

5.8.5. Създаване на центрове по медиация за справяне с агресията, в които медиатори са специалисти в областта и учители;

5.8.6. Споделяне на успешни училищни политики за превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация;

5.8.7. Изграждане/модернизирание на системи за сигурност и контрол на достъпа в детските градини ;

5.8.8. Формиране на компетентности за межкултурен диалог, провеждане на кампании за толерантност и намаляване на агресията на децата;

5.8.9.Разработване и прилагане на модели на взаимодействие дете– родители – учители за превенция и намаляване на агресията и тормоза в детската градина.

Цел 5.9. Разширяване на възпитателната функция на детската градина

5.9.1. Изпълнение на програми за възпитателна работа, вкл. споделяне на модели за възпитателни взаимодействия в образователния процес;

5.9.2.Споделяне на добри практики и иновации във възпитателната дейност на образователните институции;

5.9.3.Формиране на нагласи за приемане на различията между децата , основани на раса, народност, етническа принадлежност, произход, религия;

5.9.4.Засилване на диалога и взаимодействието с родителите и включването им в дейностите на детската градина.

6.Протитетна област шест „Образователни иновации, дигитална трансформация и устойчиво развитие“

Иновациите в образованието целят промяна на културата на преподаване и създаване на по-привлекателна среда за учене, както и повишаване ефективността на образователния процес. Те стимулират креативното мислене и творчеството в процеса на обучение. Важно значение ще има свързването на детските градини и училищата, както и на учителите в мрежи и общности за иновации и креативност. Дигиталните умения и компетенции са приоритет за целия образователен спектър. Достъпът до ИКТ за децата от XXI век е неразделна част от достъпа до образование. Навлизането на иновации, базирани на ИКТ в системата на образованието ще усъвършенства процеса на обучение и ще повиши неговата ефикасност и ефективност. В сферата на образованието ще се прилагат политики, насочени към изграждане и надграждане на образователна облачна среда и създаване на ресурси, както и към споделяне и интегриране на вече съществуващи и доказали се на национално и международно равнище ресурси. Усилията ще се насочат към въвеждане на специализирани софтуерни решения за анализ и оценяване на образователните резултати. Образованието за устойчиво развитие е тясно свързано с международните дискусии за устойчиво развитие, с програмата на ООН и Целите за устойчиво развитие (ЦУР) до 2030 година. В контекста на тази перспектива ще се прилагат образователни политики за създаване на гражданска, финансова, здравна, екологична и спортна култура. Ще се формират ключови компетентности у децата за устойчиво развитие, интеркултурен диалог, разбиране и оценяване на културното многообразие, както и компетенции за демократична култура и дигитално гражданство. Ще се разширяват познанията за безопасност на движението по пътищата. Ще се създава цялостен обновен облик на образователната институции, подкрепен от инвестиции в съвременна, провокираща мисленето и творчеството образователна среда и в модерно оборудване и обзавеждане.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 6.1. Насърчаване и развитие на култура за иновации.

6.1.1.Въвеждане на образователни иновации в организацията, управлението, образователното съдържание, методите на преподаване и образователната среда;

- 6.1.2. Развиване на взаимното учене и провокиране за иновативни решения във всички сфери на училищния живот сред учителите, директорите и експертите от регионалните управления на образованието;
- 6.1.3. Създаване на педагогически професионални общности и активизиране на участието и екипната работа на педагогическите специалисти при вземане на решения, предлагане и реализиране на иновации;
- 6.1.4. Текущ обмен на данни и опит между педагогическите специалисти, свързани с постиженията на децата, чрез използване на отворени образователни ресурси;
- 6.1.5. Създаване на механизми за самооценка на иновационните дейности, посредством споделяне на иновативни практики и постижения от страна на децата и техните родители;
- 6.1.6. Въвеждане, утвърждаване и мултиплициране на иновативни практики, реализирани посредством мобилност, включително и чрез програмата Еразъм
- 6.1.7. Разработване и прилагане на подкрепящи политики за иновации и стимулиране на личното творчество на участниците в образователния процес;
- 6.1.8. Подобряване и активизиране на участието на родителската общност чрез приобщаващи иновативни дейности;
- 6.1.9. Мотивиране за учене чрез проектно-базирано обучение както в присъствена форма, така и в обучение в електронна среда на базата на интегрирано знание, критично мислене и самооценка;
- 6.1.10. Изграждане на мрежа на иновации чрез създаване на иновативно пространство между детските градини, представители на висшите училища и неправителствения сектор, в партньорство с общи цели и теми за обмен на нововъведения;
- 6.1.11. Изграждане на национално уеб-базирано пространство за обмяна на информация, публикуване на иновационни практики и представяне на иновативни продукти

Приоритетна област шест “Образователни иновации дигитална трансформация и устойчиво развитие”.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 6.2. Иновации в образователния процес.

- 6.2.1. Създаване на условия за обучение на децата в малки групи или индивидуално в различни режими на работа в детската градина и извън нея;
- 6.2.2. Разширяване на възможностите за интегрирано знание чрез проектно-базирано обучение, развитие на езиковите и комуникативните умения;
- 6.2.3. Подобряване на образователната среда, чрез обособяване на STEM среда за прилагане на нови методи на преподаване, с цел мотивиране на децата за учене, трайно знание и професионална ориентация в областта на високотехнологичните индустрии;
- 6.2.4. Сътрудничество за мултиплициране на ефективни иновации между иновативни образователни институции, между иновативни и неинновативни детски градини ;
- 6.2.5. Създаване и развитие на партньорства с други образователни институции и родители за споделяне на иновативни практики;
- 6.2.6. Създаване и развитие на мрежи от иновативни детски градини ;

6.2.7. Стимулиране на иновациите и обединяване на хората за обща кауза чрез прилагане на образователни модели с добавена стойност.

Цел 6.3. Иновации в образователната среда

6.3.1. Подобряване на образователната среда чрез създаване на STEM среда – иновативни учебни центрове с фокус върху STEM, които са нов модел на учене и включват промяна в образователната среда, учебното съдържание, преподаването, организацията и управлението на процесите в детската градина, експериментална и изследователска работа;

6.3.2. Осигуряване на естетични, модерни и гъвкави пространства в детските градини, които осигуряват адаптация спрямо променящите се нужди на обучението и иновативните практики;

6.3.3. Разширяване на достъпа до модерни IT технологии с оглед провеждане и участие в иновации от разстояние, бърз и качествен достъп до информация и приобщаване на други участници в иновационните процеси;

6.3.4. Разширяване на образователната среда извън детската градина с оглед прилагане на иновации в удобни и достъпни пространства, включително „зелени занимални“ в обсега на детската градина и сред природата.

Цел 6.4. Развитие на образованието в дигитална среда и чрез дигитални ресурси

6.4.1. Балансирано използване на дигиталните образователни решения и на традиционното учене съобразно възрастта на децата;

6.4.2. Развиване на уменията на педагогическите специалисти за преподаване в онлайн среда и за разработка и използване на дигитално учебно съдържание;

6.4.3. Формиране на компетентности у педагогическите специалисти за създаване, редактиране, обогатяване и актуализиране на дигитално съдържание;

6.4.4. Формиране на умения за безопасно използване на интернет, за разпознаване на рисковете, заплахи, фалшивите новини и др.;

6.4.5. Развиване на умения за създаване, използване и моделиране на изкуствен интелект;

6.4.6. Надграждане на облачната среда в системата на образованието, въвеждане на специализирани софтуерни решения за анализ и оценяване на образователните резултати, чрез използване на компютърно моделиране, алгоритми и изкуствен интелект;

6.4.7. Създаване в детската градина на високотехнологична образователна среда и условия за преподаване чрез използване на интегрирани образователни платформи и облачни технологии;

6.4.8. Увеличаване броя на крайните електронни устройства в детската градина;

6.4.9. Осигуряване на свободен, защитен/безопасен достъп до интернет

6.4.10. Осигуряване на достъп до виртуална класна стая и на педагогическа подкрепа за обучение от разстояние в електронна среда за всички деца в случаи на епидемии, природни бедствия и др., както и за тези деца, които попадат в рискови категории и не могат да посещават детската градина поради здравословни причини и/или са със специални образователни потребности;

6.4.11.Споделяне, интегриране и използване на вече съществуващи и доказали ефективността си безплатни дигитални образователни ресурси за деца и учители;

6.4.12.Разработване и осигуряване за безвъзмездно ползване на дигитални образователни ресурси за децата;

Цел 6.5. Образование за устойчиво развитие

6.5.1.Осъществяване на специализирани обучения на учители за ефективно педагогическо взаимодействие в съответствие с принципите за устойчиво развитие;

6.5.2.Въвеждане на дейности по опознаване на природата в неурбанизирана среда;

6.5.3.Разширяване на дейностите, свързани с повишаване на двигателната активност и здравословното хранене;

6.5.4.Изграждане на партньорство и съвместни политики на всички нива (национално, регионално, локално и институционално) за постигане на целите за устойчивото развитие;

6.5.5.Изграждане на екологична култура и навици за разделно събиране на отпадъци;

6.5.6.Реализиране на дейности за популяризиране на европейските инициативи в областта на образованието за устойчиво развитие;

6.5.7.Обучение, ориентирано към формиране на знания и умения за живот с фокус към здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ, безопасно движение по пътищата, обучение по различни видове спорт и други с активното участие на родителите;

6.5.8.Създаване и използване на отворени образователни ресурси и модели за устойчиво развитие на национално, регионално и институционално ниво.

Цел 6.6. Модернизиране на образователната инфраструктура към устойчиво развитие

6.6.1.Изпълнение на дейности, свързани със създаването на цялостен обновен облик на детската градина;

6.6.2.Изпълнение на инфраструктурни и технологични решения за модернизация на детската градина и на средата за обучение;

6.6.3.Изпълнение на дейности по реконструкция детската градина;

6.6.4.Изграждане на нови или реконструирани съществуващи открити/закрити спортни площадки и площадки за игри;

6.6.5.Изграждане на площадка за обучение на децата и по безопасност на движението по пътищата;

6.6.6.Ремонтни дейности за спестяване на енергийни, водни и други ресурси;

6.6.7.Оптимизиране и естетизиране на вътрешното пространство в детската градина и осигуряване на безопасен достъп на всяко дете до образование;

6.6.8.Реконструкция и обновяване на прилежащите дворове – реализиране на терен за опитно поле, ботаническа градина, детски развлекателен кът и др.;

6.6.9.Изграждане на система за разделно събиране на отпадъци в детската градина;

6.6.10.Изграждане на модерна, безопасна и подкрепяща среда в детската градина.

8. Приоритетна област 8 „Учене през целия живот“.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 8.1. Разширяване на възможностите за учене през целия живот.

8.1.1 Ефективно прилагане на национална квалификационна рамка за учене през целия живот;

8.1.2. Популяризиране на ученето сред всички слоеве на населението за участие във форми на учене през целия живот;

Цел 8.2. Осигуряване на условия за насърчаване на ученето през целия живот.

8.2.1. Разширяване на спектъра от възможности за учене чрез популяризиране на формалното образование, неформалното обучение и информалното учене и мотивиране на лицата;

9. Приоритетна Област 9 „Ефикасно управление и участие в мрежи“

Образованието все по-осезаемо придобива характеристики на хоризонтална политика. В управлението на системата на всички нива ще се утвърждават интегрираният подход и ефективното взаимодействие със заинтересованите институции и гражданите. Ще се насърчават стратегическите партньорства и мобилността с цел обучение и обмяна на добри практики. Ще бъде въведен и ще се прилага координационен механизъм за наблюдение на изпълнението и изготвяне на оценка на въздействието на политиките за образование, обучение и учене. Ще се насърчават политиките за свързаност между образователните институции, в това число споделянето на ресурси, работата по проекти и в мрежи.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 9.1. Преход от стандартизиран подход в управлението на образователната институция към управление основано на креативност и иновации .

9.1.1. Утвърждаване на интегрирания подход и ефективното взаимодействие със заинтересованите институции и гражданите;

9.1.2. Прилагане на екипен подход на взаимодействие между всички участници в образователния процес в институциите от системата на предучилищното и училищното образование;

9.1.3. Подобряване на образователната среда чрез създаване общности между учители, родители и други заинтересовани страни;

9.1.4. Утвърждаване на лидерството като водещ подход в управлението на детската градина;

9.1.5. Повишаване квалификацията на директора чрез обучения за развитие на лидерски компетентности;

9.1.6. Дигитализация на управлението на детската градина;

9.1.7. Мотивация на педагогическите екипите и подкрепа на иновативните и творчески решения на всички участници в образователния процес.

Цел 9.2 Сътрудничество между институциите и свързване в мрежи.

9.2.1 Създаване и поддържане на ефективни партньорски мрежи между образователните институции;

9.2.2. Ефективно взаимодействие с неправителствени организации и други представители на гражданското общество по въпросите на предучилищното и училищното образование;

- 9.2.3. Въвеждане и утвърждаване на практика за споделяне на ресурси между образователните институции на регионален принцип;
- 9.2.4. Създаване и развиване на свързаност с българските неделни училища в чужбина;
- 9.2.5. Провеждане на съвместни инициативи, партниране и споделяне на ресурси с библиотеки, музеи и други културни институции и научни организации;
- 9.2.6. Поддържане на библиотека, обогатяване на библиотечния фонд в детската градина.

VIII. Финансиране.

Изпълнението на заложените цели в Стратегията ще бъде финансирано от следните източници:

1. Държавен бюджет, включително националните програми за развитието на образованието и делегираният бюджет на ДГ „БОЖУР“.
2. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж/2014-2020/
3. Оперативна програма „Региони в растеж“/2014- 2020/
4. Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“/2014-2020/
5. Механизъм за възстановяване и устойчивост.
6. Програма за възстановяване и устойчивост
7. Програма за образование /2021- 2027/
8. Програма за развитие на регионите/2021-2027/
9. Програма Еразъм +
10. Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство.
11. Други Европейски и международни фондове и програми.